अक्रोध *a*. [नास्ति क्रोधो यस्य न. ब.] Free from anger.—**धः** [न. त.] Absence or suppression of anger; अक्रोधस्तपसः (विभूषणम्)Bh. 2. 80; अक्रोधेन जयेत् क्रुद्धं Mb. 5.15.18. regarded as one of the ten duties of an ascetic.

अक्रोधन *a*. Free from anger. —**नः** N. of a prince, son of Ayutāyu.

अक्लान्त *a*. [न. त.] Tireless.

अक्लिका The Indigo plant (Mar. नीळ).

अक्लिन्न *a*. Not wet or moist; °वर्त्मन् a sort of disease of the eyes.

अक्लिष्ट *a*. [न. त.] 1 Unwearied, untroubled, not annoyed, undisturbed, indefatigable. —2 Not marred, unimpaired; इदमुपनतमेवं रूपमक्लिष्टकान्ति Ś. 5. 19 of unimpaired or unblemished beauty; अन्यथा कथमियम् °ता लावण्यस्य K. 12 unmarred state, perfection. —3 Not laboured or elaborate. —**Comp.** —**कर्मन्**, —**कारिन्** *a*. unwearied in actions. —**वर्ण** *a*. not confused, distinct; °र्णा गमनाभ्यनुज्ञां K. 293 given in plain, distinct terms; of unfaded colour. —**व्रत** *a*. not swerving from religious vows, unwearied in observing them.

अक्लीब *a*. True, real; इदं वचनमक्लीबं Rām. 7. 83. 18. —**बम्** *ind*. Fearlessly; पितुर्वचनमक्लीबं करिष्यामि पितुर्हितम् Rām. 2. 21. 34.

अक्लेश *a*. Without trouble, easy. —**शम्** n. Want of trouble.

अक्ष् 1. 5. P. [अक्षति, अक्ष्णोति, आनक्ष, अक्षिष्यति–अक्ष्यति, आक्षीत्, अक्षितुम्–अष्टुम् अक्षित्वा–अष्ट्वा, अष्ट] 1 To reach. —2 To pass through, pervade, penetrate (mostly Ved. in these senses); मक्षू ता त इन्द्र दानाप्नस आक्षाणे शूर वज्रिवः। Rv. 10.22.11. —3 To accumulate, increase. —*Caus*. To cause to pervade.

अक्षः [अश्–सः] 1 An axis, axle, pivot; अक्षभङ्गे च यानस्य ''''न दण्डं मनुरब्रवीत् Ms. 8. 291, 292; दृढधूः अक्षः Kāś. V. 4.74; Śi. 12.2, 18.7; ज्योतिश्चक्राक्षदण्डः Dk. 1 Axle-pole. —2 The pole of a cart. —3 A cart, car; also a wheel. —4 The beam of a balance. —5 Terrestrial latitude. —6 A die for playing with; cube; यानाक्षमधिकृत्य ब्रूत इति गम्यते न तु विदेवनाक्षमिति। ŚB. on MS. 6.8.35. —7 The seed of which rosaries are made. —8 A weight equal to 16 māṣas and called कर्ष. —9 N. of the plant Terminalia Belerica (बिभीतक- Mar. बेहडा) the seed of which is used as a die; also the nut of this plant; यथा वै द्वे वामलके द्वे वा कोले द्वौ वाक्षौ मुष्टिरनुभवति Chān. Up; so धाराभिरक्षमात्राभिः. —10 A shrub producing the rosary seed, Eleocarpus Ganitrus (रुद्राक्ष); the seed of this plant, as also of another plant (इन्द्राक्ष). —11 A serpent; hence a curve. —12 Garuḍa. —13 N. of a son of Rāvaṇa. —14 The soul. —15 Knowledge (usually, sacred). —16 Law; a lawsuit; legal procedure. —17 A person born blind. —18 The lower part of the temples (कर्णनेत्रयोर्मध्ये शङ्खादधोभागः). —19 The base of a column; अथवाक्षं नवांशोच्चं जन्म चैकेन कारयेत्। Māna. 14.17. —20 The window-like part of a swing, a hammock, a palanquin, an axle of a chariot; पार्श्वयोर्वारणं कुर्यात् तस्याधोऽक्षं सुसंयुतम्। Māna. 50.165, 166.—21 Gambling (in general). cf. अक्षो द्यूते वरूथाङ्गे नयवादौ बिभीतके। कर्षे व्याप्तौ कृषे (?) चक्रे आधारव्यवहारयोः। आत्मजे पाशके दैत्यभेदे चेन्द्रियबालयोः। Nm. —**क्षम्** (अश्नुते व्याप्नोति विषयान् स्ववृत्त्या संयोगेन वा) 1 An organ of sense; निरोधाच्चेतसोऽक्षाणि निरुद्धान्यखिलान्यपि Pt. 2.154; संयताक्षो विनीतः Mātaṅga L. 12.1. (The word संयताक्ष here means 'having control over his senses', but 'having eyes closed' M. W.); *m*. also नियच्छेद्विषयेभ्योऽक्षान् Bhāg.; an object of sense. —2 The eye, (only at the end of comp.; जलजाक्ष, कमलाक्ष, &c.) —3 Sachal salt, sea-salt. —4 Blue vitriol (from its crystallized shape) (Mar. मोरचूद) [cf. L. *axis*; Gr. *akshon* or *axon*, old Germ. *ahsa*; Germ. *achse*.]—**Comp.** —**अंशः** the degree of latitude. —**अग्रम्** the axle or its end; the anterior end of the axle or its end; the anterior end of the pole of a car. —**अग्रकीलः** —**लकः** a linch-pin, a pin which fastens the yoke to the pole.—**आवपनम्** [अक्षान् पाशान् आवपति क्षिपत्यस्मिन्; आ-वप्-आधारे ल्युट्] a dice-board (अक्षा उप्यन्तेऽस्मिन्निति अक्षावपनम् अक्षस्थानावपनपात्रम्, सायण).—**आवलिः** *f*. a rosary. —**आवापः** [अक्षान् आवपति क्षिपति; आवप्-अण्] a gambler, keeper of the dice or gambling table; he is one of the रत्निन्s mentioned in Taitt. Saṁ. I. 8.9.1.2 and Śat. Br. 5.3.2; also °अतिवापः (अक्षावापो नाम अक्षाणां क्षेप्ता अक्षगोप्ता वा द्यूतकारः). —**उपकरणम्** a piece at chess. —**कर्णः** hypotenuse, particularly of the triangle formed with the gnomon of a dial and its shadow; (astr.) argument of the latitude. —**कुशल**, —**शौण्ड** *a*. [स. त.] skilful in gambling. —**कूटः** [अक्षस्य कूट इव] the pupil of the eye. —**कोविद**,—**ज्ञ** *a*. skilled in dice; so °विद्, °वेत्तृ &c. —**क्षेत्रम्** [अक्षनिमित्तं क्षेत्रम्] an astronomical figure (अक्षसाधनार्थं क्षेत्रतया कल्पितानां अक्षभवानामष्टानां क्षेत्राणामेकं). —**ग्लहः** [तृ. त.] gambling, playing at dice. —**चक्रम्** the circle of sensual passions. दृढानियमित °क्रः K. 37 (also axis and wheels). —**जम्** [अक्षात् जायते; जन्-ड] 1 direct knowledge or cognition. —2 a thunderbolt (वज्रम् अस्थिरूपावयवजातत्वात्तस्य तन्नामत्वम्). —3 a diamond. —4 अक्षक्षेत्रम् q.v. (*m*. in some of these senses). —**जः** N. of Viṣṇu. —**तत्त्वम्**,—**विद्या** the science of gambling; °विद् skilled in the principles of gambling. —**दण्डः** axle-pole. —**दर्शकः**,—**दृश्** [अक्षाणाम् ऋणादानादिव्यवहाराणां दर्शकः दृश्–ण्वुल्, अक्षान् पश्यतीति दृश्-क्विप् कृत्वम्] 1 a judge (one who tries lawsuits). —2 a superintendent of gambling. —**दृक्कर्मन्** n. operation or calculation for latitude. —**देविन्** *m*. [अक्षैर्दीव्यति, दिव्-णिनि], **अक्षद्यूः**, [दिव्-क्विप् ऊठ् P. VI. 4.19.] —**द्यूतः** [अक्षैर्द्यूतं यस्य]a gambler, dicer.—**द्यूतम्** dice play, gambling; °तादिगणः a class of words mentioned in P. IV. 4.19.—**द्यूतिकम्** [अक्षद्यूत-ठक्] dispute at play. —**दुग्ध** *a*. [अक्षैः दुग्धः] unlucky at dice (opposed to अक्षप्रिय fond of dice, or lucky in gambling). —**धरः** [अक्षं चक्रं रथावयवं तत्कीलकमिव कण्टकं वा धरतीति धरः धृ-अच् ष. त.] 1 N. of Viṣṇu. —2 N. of the plant (also called शाखोट); Trophis Aspera. (Mar. हेदि, खरोत). —3 a wheel. —4 any one who bears a wheel, or who holds dice. —**धूः** (धुर्) the yoke attached to the fore-part of the pole of a car. —**धूर्तः** [अक्षे तद्देवने धूर्तः] 'dice-rogue,' a gamester, a gambler. —**धूर्तिलः** [अक्षस्य शकटस्य धूर्तिं भारं लाति; ला-क; or अक्ष-धुर्-तिलप्रत्ययः] a bull